

פרשת תזריע מצורע

(ע"פ הרב אליהו הופמן)

אומרים שמשיח חי בכל דור, וממתין בסבלנות למסר שהגיע זמנו להתגלות. אולי השאלה תיראה טיפשית, אבל איפה בדיוק הוא גר בינתיים?

בפועל, הגמרא (מסכת סנהדרין דף צח, עמוד א) מתארת פגישה בין רבי יהושע בן לוי ובין אליהו הנביא, ובה שואל רבי יהושע בדיוק אותה שאלה: "...אמר ליה (אמר רבי יהושע בן לוי לאליהו) אימת אתי משיח (מתי יבוא המשיח?) אמר ליה זיל שייליה לדידיה (אמר לו אליהו, לך ושאל אותו בעצמו). והיכא יתיב (והיכן מושבו של המשיח?) אפיתחא דקרתא (בפתח העיר – רומא). ומאי סימניה (מהו הסימן שעל ידו אני אוכל להכירו?) יתיב ביני עניי סובלי חלאים (הוא יושב בין עניים מוכים בצרעת) וכולן שרו ואסירי בחד זימנא (כל האחרים מתירים את כל נגיעיהם מן התחבושות, ושבים וחובשים אותם בפעם אחת). איהו שרי חד ואסיר חד (ואילו הוא, המשיח, מתיר נגע אחד מתחבושתו, מקנחו וחובשו, וכן ממשיך ועושה לכל נגע לחוד). אמר (הוא אומר בדעתו) דילמא מבעינא דלא איעכב (שמא יצטרכו לי לקום ולגאול את ישראל, שלא אתעכב אז כדי חבישה של יותר "נגע אחד"). אזל לגביה (הלך רבי יהושע בן לוי אצלו) אמר ליה (אמר לו המשיח) שלום עליך רבי ומורי. אמר ליה שלום עליך בר ליואי (אמר לו המשיח, שלום עליך בן לוי) אמר ליה לאימת אתי מר (אמר לו רבי יהושע, מתי יבוא אדוני) אמר ליה היום (אמר לו: היום). אתא לגבי אליהו (חזר ובא רבי יהושע אצל אליהו). א"ל מאי אמר לך (אמר לו אליהו: מה אמר לך?) א"ל שלום עליך בר ליואי (אמר לו רבי יהושע בן לוי לאליהו הנביא: הוא אמר לי שלום עליך בן לוי) א"ל אבטחך לך ולאבוך לעלמא דאתי (אמר לו אליהו, בכך שאמר לך מילים אלו, הבטיחך שאתה ואביך תזכו לעולם הבא). א"ל שקורי קא שקר בי (אמר לו לאליהו, המשיח שיקר לי), דאמר לי היום אתינא ולא אתי (שאמר לי, היום אני בא, ולא בא). א"ל הכי אמר לך (אמר לו אליהו, כך פירושם של הדברים שאמר לך: {תהילים צה-ז} היום, אם בקולו תשמעו" (אכן, יכול הוא לבא היום, אבל רק אם ישראל ישמעו בקול ה').

כמובן, יש בסיפור הזה הרבה מעבר לפשט הפשוט. מדוע מתואר המשיח כמצורע? מדוע, עת שהמצורעים האחרים מנקים את כל פצעייהם בבת אחת, הוא מנקה את הפצעים של עצמו אחד אחד? ומדוע הערים על רבי יהושע בן לוי באומרו שהוא מגיע "היום"?

הגמרא (באותו דף) מתארת שתי אפשרויות בשאלה מתי יבוא המשיח: "אמר רבי אלכסנדר: רבי יהושע בן לוי רמי (שואל) כתיב {ישעיה ס-כב} בְּעֶתָּה, וּכְתִיב אֲחִישָׁנָה: זכו אחישנה, לא

זכו בעתה. אם אנחנו ראויים להתגלותו, על ידי תשובה ומעשים טובים, הוא עשוי לבא כל רגע. אחרת, עלינו להמתין עד הזמן הקבוע. הדבר מייאש במידת מה: אם ה' ממתין עד היום, בו נשיג את השלמות, מה סיכוינו להצליח? אם הדורות הקודמים, שבתורתם, במצוותם, בטוהרם, וביראת השמים שלהם, מגמדים אותנו, לא הצליחו להגשים את: " היום, אם בקולו תשמעו", אזי, איזו תקווה נותרה לדור כמו שלנו? כמו זה שהתלוצץ: " אם ככה הדברים, עדיף לנו להתיישב בנוח, כי יש לנו עוד דרך ארוכה מאוד..."

צדיק גדול הרהר פעם: כל יהודי, אילו ניתן לו הבחירה, היה חוזר בתשובה בפעימת לב אחת, מיד, היום. אם כן, מה מונע את זה ממנו? אתמול ומחר. הוא דואג על הטעויות והמחדלים של אתמול, וחושש על מה שהמחר יביא לו. אילו היה מתרכז רק על היום, על אותו רגע, דבר לא היה עוצר אותו.

" לחיות את הרגע" הינו ביטוי הנושא משמעות לוואי שלילית. ואולם, לחיות את הרגע, הוא המפתח להצליח בעבודת ה', ולהתגבר על טעויותינו ומחדלינו. החיים כשלעצמם, הן מציאות מפחידה. צריכים לגדל ילדים, להתקדם בקריירה, לעשות מצוות, חתונות, בר מצוות, שמחות, לימודים, תפילות, לצחצח את השיניים... אם חושבים יותר מדי על החיים, מעולם לא נקום מהמיטה בבוקר.

החכמה, היא לחיות את אותו רגע. האמת היא, שיש לנו אלפי דברים לעשות, - גבעות לכבוש, בקעות לחצות - הדבר היחיד שאנחנו באמת שולטים עליו הוא אותו רגע. כפי שמתבטאת האמרה הידועה " העבר אין, העתיד עדיין, וההווה כהרף עין."

יתכן שבמילה "היום" התכוון המשיח לאותו הרף עין, הרגע החולף שאנחנו מכנים הווה. ה' אינו דורש מאתנו שנבנה לו טירות גדולות. רק תן לה' את העכשיו שלך, היום הזה שלך. אל תדאג למה שהיה, - אין לזה משמעות, עכשיו. מה שיביא המחר - תראה אז. תן לי את ה"היום" שלך, אומר המשיח, ואני מגיע.

אין זה אומר שאנחנו צריכים לזנק בפזיזות לאורך כל החיים, בלי להתייחס בכי הוא זה, למעשינו שבעבר, ובלי דאגה לרווחתנו העתידית. משמעות הדבר היא, שעלינו להפנים את המציאות שעם כל התכנון והשאיפות, כל מה שאנחנו מסוגלים לשלוט בו הוא מה שאנחנו עושים **כרגע**. אם אתה מעריך את העבר שלך, תעשה את זה עם ההבנה שאין לך שום אפשרות לשנות מה שהיה. מה שאתה יכול לעשות, הוא לשנות את ההווה בהתייחס למחדלים שבעבר. תתכנן את העתיד, אבל אל תיתן לחרדה מהמחר - שבסופו של דבר, אינו בשליטתך - להסיתך ממה שאתה יכול לעשות היום.

משיח המצורע הוא סמל. כשם שהמצורע חייב לחיות בהסגר, רחוק מביתו וממשפחתו, כך

אנחנו, כתוצאה מעברותינו נמצאים בגלות (אפילו בארץ ישראל) ונלקח בית מקדשנו מתוכנו. כאשר אחרים חושבים שחובה לטפל בכל פצעייהם בבית אחת, משיח חובש פצע אחד בעת אחד. זהו המסר שהוא מעביר לנו: " היום, אם בקולו תשמעו". אל תנסה לטפל בכל קשיי החיים בבית אחת, כי אז תיכשל. תטפל בכל ענין כשהוא קורה, תחיה כל רגע בחיים במלואו, ותעשה המיטב שביכולתך, **עכשיו**. מחר הוא יום אחר; יהיו קרבות אחרים לערוך, שטחים אחרים לכבוש.

כאשר אין ספק שאנחנו גמדים, בהשוואה לאבותינו, יתכן שדווקא מבחינה זו, יש לנו יתרון עליהם. כל אחד מקונן העובדה שאנחנו חיים היום בעידן של ה"חד-פעמי", שאנחנו זורקים את הכול (כלי שולחן, חיתולים, קשרים...) ומעט מאוד נשאר כבעל ערך רב בקביעות ותוכן. כאשר אנחנו צריכים להיזהר לא "לחיות את הרגע" במובן לדאוג רק להשביע "קפריזות" ותשוקות חולפות, אולי לחיות בחברה כזאת עושה אותנו ראויים בצורה יוצאת מן הכלל לציית לעצת משיח, להתרכז לתת לה' את "היום" שלנו, ולא להיתקע על ידי אתמול ומחר.

עמוק בגומחות של כל נשמה יהודית בוערת שלהבת, אם כי, לפעמים היא נחנקת על ידי הדאגות המדכאות של החיים. אם אנחנו חיים את העכשיו, אנחנו יכולים להסיר את החסמים האלה, ולתת לשלהבת של הנשמה לחמם את חיינו, ואת חיי האנשים אשר סביבותינו.